Ч. 288. Львів, пятниця дня 29. (16). грудня 1911. Річник XV.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“** виносить: **в Австриї:**
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки

Львівска Ставропіґія.

Як нашим читачам звісно, в друкарні Ставропіґії випечатано недавно заяви переходу вірних уніятскої Церкви на православє. Відвічальним за сю подію мусить бути ціла Ставропіґія, з єї зарядом і членами, хоть би лише тому, що она є церковним братством, злученим від року 1710 з уніятскою Церквою і що як така до подібного скандалу не повинна була доводити.

І саме ся подія, чи сей скандал велить нам трохи заняти ся під сю пору Ставропигійским братством.

Не будемо нагадувати, чим оно колись було, яку ролю відгривало в нашім умовім і культурнім житю. До сего значіня, що колись, при кінци XVI. і початку XVII. віку, оно вже ніколи не верне.

А однак здавало ся, що Ставропигійске братство схоче бодай беречи традиций минувшини та від часу до часу спроможе ся на якесь поважне видавництво, хочби лише тому, щоби подати причинок до власної історії та колишної слави. І сї часи бачили ми за проводу пок. д-ра Ізидора Шараневича, чоловіка ученого, який дорожив сею інституциєю, збирав запопадливо музей, видав величавий альбум в тристаліте єствованя братства, а при помочи д-ра Мільковича також „Monumenta confraternitatis Stauropigianae“, в яких поміщено богаті материяли, цілу скарбницю для історії Ставропіґії і рускої Церкви.

Від коли не стало в живих пок. Шараневича, всяке умове, видавниче житє в Ставропіґії замовкло, а озиває ся оно хиба в виданю одного одинокого... „Временника“, що специяльно в сім році виказує нечувану нищету під оглядом добору і змісту, де серед всякого „хламу“ хиба поезия Шевченка та оповіданя Чехова сьвітять ся. А прецінь навіть сей „Временникъ“ мав колись красші часи і добірнійших галицких авторів.

Та не лише на видавничім поли застій. Бачимо ми єго також в книгарні. Вправді спроваджено там трохи російских книжок, але й се зроблено без пляну, на прихапци. Галицкої літератури, з виїмкою москвофільских видавництв, там мало, а не згадувати вже про українські видавництва. Коли порівнати роботу в книгарні тов. ім. Шевченка, де при малих засобах двигнено її на европейску стопу, з тою роботою, яку веде при своїх великих доходах Ставропігійске братство, то порівнанє вийде для останного дуже, а дуже прикре.

Має також Ставропіґія Музей, але він не розвиває ся, а противно від часу до часу несуть ся може й не правдиві вісти, що пропав дорогоцінний ґобелін і на тім кінчить ся дальший розвій Музея.

А поглянути на церкву, на сю безпросьвітну грязь в середині, на обдерті стіни сеї дійсно чудової зверха Божої сьвятині, то лице паленіє з сорому, коли погадаємо, що она в руках християньских. А всякі заміти, які в сім напрямі підношено в українській пресі, збувано короткими комунікатами.

А прецінь Ставропіґія має значні доходи з камениць, з друкарні по европейски уладженої, з друку солоно дорогих богослужебних книжок і повинна би беречи свою церкву, велику памятку по великих батьках, як ока в голові. Недавно питав мене оден закордонний Поляк, чому волоска церква така в внутрі бідна, а я мав хиба одну відповідь: „тому, бо рядять нею великих батьків... малі сини!“

Правда, Ставропіґія має у себе бурсу, де аж... трийцять бурсаків їсть даровий хліб. Колиб так заряд Ставропіґії поглянув по наших, українських бурсах, кілько там дітвори даром містить ся, хоть нема у нас камениць, ані доходів з друкарні... Та що тут порівнувати! У нас є ідеали... а в Ставропіґійскім, уніятскім братстві друкують заяви... переходу уніятів на православє.

Звідкиж сей вітер віє? Приглядаю ся списови членів, поміщеним у сегорічнім „Временнику“ і бачу побіч поважних людий навіть з табору народовців побіч Ю. Романчука, Олександра Борковского, Волод. Федоровича, д-ра Петра Стебельского, Юліяна Недведского, Адольфа Підляшецкого... побіч них **„д-ра Дудикевича Владиміра, адвоката з Коломиї“**.

Відки взяв ся він між членами? Прецінь Ставропіґія є львівским братством, призначеним виключно для львівских жителів а др. Дудикевич ніколи у Львові постійно не проживав! Питаю членів, не вміють сказати, на якій основі др. Дудикевич є членом Ставропіґії. І доперва від посторонних людий дізнаю ся, що вибрано єго членом за часів пок. намісника Потоцкого, що против єго вибору піднесло тоді намісництво заміти, однак небавом видвигнув ґр. Потоцкий д-ра Дудикевича на посольске крісло і справа притихла.

Однак нам видає ся справа надто важною і тому звертаємо на сю нечувано сумну прояву увагу нашого Ординарияту. Чоловік, якого дочка вінчала ся в православній церкві російскої амбасади у Відни, якого дочки образували ся на православнім, даровім хлібі по московских інститутах, чоловік, що станув на чолі православної пропаґанди в Галичині, не сьміє бути членом уніятского церковного, ще в додатку львівского братства! А члени товариства повинні би тямити, що як довго Дудикевич буде між ними, так довго буде тяжити на Ставропіґії заміт, що друк заяв переходу на православє в її друкарні не був чимсь случайним. Впрочім пригадаємо, що членами вибирано ще перед трема віками лише людий непорочного житя. Ча мали би тепер відносини змінити ся на гірше?

А до членів Ставропіґії з посеред народного табору кличемо, що би сповнили свій обовязок супротив братства! За мало раз в рік, на Томину неділю, нести сьвічку. Тут треба правду в очи сказати. Є вправді в Ставропіґії сторонники Дудикевича, як „сеніор“ др. Івасечко, що дня 25. с. м. був на довірочних зборах „истинно-русской“ орґанізациї, або як тайний обожатель д-ра Дудикевича, декорований за часів ґр. Потоцкого австрийским ордером Франц-Йосифа, др. Заяц, з якими договорити ся годі, але є ще й певно такі, для яких бодай добра слава братства буде дорогою.

Реферат проф. Т. Біленького про орґанізацию Християньско-суспільного Союза.

В §. 1. статута ставить собі Хр.-сусп. Союз практичну діяльність християньства в суспільнім напрямі з підмогою береженя та пособлюваня духових і материяльних справ християньского горожаньства.

На підставі сеї постанови обсяг праці Союза розточуєсь на цілий наш нарід і всї єго верстви, бож цілий наш нарід стоїть під стягом Христа, і то в двох напрямах, а се: береженя єго дотеперішних духових і материяльних добутків і пособлюваня єго дальшому розвиткови в духових і материяльних справах.

Нім застановимо ся над пляном праці і єго практичним переведенєм, треба приглянутись дотеперішним змаганям і дорогам, якими наш нарід поступав в своїм розвитку.

Українсько-руский нарід в Галичині складає ся в $^3/_4$ частях з селян і міщан-хліборобів і безземельних халупників і робітників, а в одній части з ремісників, та духовної і сьвітскої інтеліґенциї.

Дотеперішня просьвітна і економічна праця узглядняла передовсім селян і міщан-хліборобів, менше звертала увагу на потреби міщан-ремісників з виїмкою Львова, а найменше на робітників, котрі в досить поважній скількости напливають до міст і там, лишені опіки, гублять ся і тонуть, та в досить поважній части винародовлюють ся.

До ширеня осьвіти між молодим, підростаючим поколінєм є покликана школа, а в ній сьвітскі і духовні учителї, а між дорослими церква і ріжні товариства.

У нас Товариство „Просьвіта“ змогло дотепер своїми філіями обняти всї повіти нашого краю, а читальнями тисячі сіл і згуртувати десятки тисячок народу. Правда, розріст читалень і їх просьвітна робота по наших селах і містах в порівнаню з діяльностю подіб-

---

Олександер Барвіньский.

СПОМИНИ

з мого житя.

(Дальше),

В учительскім зборі бережаньскої ґімназиї, серед котрого я був віком наймолодшим членом, були сеніорами два визначні старші професори Йосиф Чачковский (математик) і Антін Чарковский (історик) опісля проф. женьскої семінариї у Львові, а відтак кр. інспектор, (давно вже покійник). Окрім проф. Чачковского і катехита Соневицкого (шамбеляна, також уже покійного) були тут з Русинів лише молодші заступники учителів о. Николай Лепкий (нині вислужений катехит в Коломиї), покійний уже Іван Вербицкий (історик, син композитора о. Михайла), др. Клим Ганкевич (нині приватний учитель) і Кость Лучаківский (управитель приватн. реаль. ґімн. в Буску). Давним останком німецких часів був тут проф. Стернад (фільольоґ), знімчений Чех, котрому з введенєм польскої викладної мови в 1867. р. повірено науку німецкої мови у висших клясах. Опісля перенїс ся він до німец. ґімназиї в Бродах і там помер. До старших професорів належав Северин Плахетко, котрий дуже добре вчив природних наук. В учительскім зборі були доволї щирі взаємини, які умів удержати директор Солтикевич і всї жили приязно з собою, лише проф. Чарковский держав ся більше з боку. Особливо з дром Ганкевичом і Лучаківским удержував я тїснїйші взаємини (ми всї три учили рускої мови і тимто часто ми у собою сходили ся, порозумівали і обучували ся взаїмно), а крім того з прибувшими з західної Галичини Вінкентием Бобжиньским, Андреєм Міцком (оба вже давно покійні) і Климентием Шнїцльом (нині вислужений професор в Тарнові). З місцевими двома молодими товаришами Ґедзїньским (давно помершим) і Жиґмонтом Урановичом (нині вислуж. проф. в Золочеві) жили ми також, хоч не було такої між нами сердешности, як з товаришами Поляками з західної Галичини. Взагалї житє тодїшне зосередило ся було в родинах, бо ніяких народних, просьвітних і взагалї культурних огнищ тодї в Бережанах не було.

Ґімназия не була тодї так переповнена молодежию, як се буває в нинїшних часах, в низших клясах бувало по 40 або сорок і кілька учеників, у висших по трийцять ілька, лише пята кляса мала в першім році мого побуту 54 учеників наслїдком напливу з Бучача, Коломиї і ин. міст так, що більша половина учеників були т. зв. перелетні птички, не найлїпших прикмет. Число рускої молодежи було доволї значне, а взаємини з польскою молодежию приязні. В семій клясї, де я учив рускої мови, застав я між иншими братів Рудницких, Льва (опісля професора ґімназиї, вітця нинїшного доцента д-ра Стефана) і Івана (нинї декана в Станисл. епархії), Северина Князьолуцкого (висл. секц. шефа в мінїстерстві скарбу), Еміля Михаловского (директора учит. семінариї в Тернополї), в пятій Кирила Кахникевича (цїсар. радника), Евгена Гузара (сов. і катехита), Корнилія Кузика (сов. консист. в Радимнї), Дунїковского (проф. унів.), в четвертій клясї братів Дольницких (старший, висл. директор ґімн.), братів Петра й Ілярия Огоновских, в третій нинїшного радника намісництва Шидловского, в низших Володимира Лукича Левицкого, Івана Рудницкого (пок. нотара), Теодора Біленького (проф. в Самборі), Телїховского (пок. радника намісництва) і ин.

Міг би я ще богато вичислити з давних учеників, що заняли визначні опісля становища, між иншими н. пр. о. мітрата Гордієвского в Станїславові, котрі можуть стати живими сьвідками моїх засад і моєї працї. Многі з тих давних моїх учеників на жаль в повній ще силї віку перенесли ся на вічний упокій.

В перших роках мого учительства, поки я ще сам міг собі здобути педаґоґічно-дидактичне знанє і досьвід та виробити собі відповідну методу, був для мене неначеб провідною зьвіздою, взірцем пок. Й. Чачковский, що був моїм учителем в Тернополї в VII. і VIII. кл., а тепер став старшим товаришем в заводї. Від него переняв я спосіб научуваня, дбаючи про приступний, ясний виклад, яким намагав ся я довести ученика до належного зрозуміня предмету і до замилованя в нїм, а крім того вимагаючи строго точного знаня і сповнюваня обовязків, добирав я за прикладом мого учителя всяких можливих педаґоґічних способів, щоби наклонити учеників до осягненя відповідного поступу. Тимто хоч мене вважали строгим і вимагаючим учителем, мав я се вдоволенє, що тілько у виїмкових случаях був приневолений давати т. зв. двійки, вважаючи головною задачею учителя, що має він не тілько клясифікувати, але научати і виховувати.

Однак виїмково треба було поступити менї і двом моїм товаришам Ганкевичови і Лучаківскому в V-ій клясї, котра, як вже зазначено, була переважно збіговищем перелетних птиць з Бучача, Коломиї і т. п., що тут глядїли щастя пересовгнути ся легко-мудро невеликим коштом. Тимто постановили ми в першім півроцї перевести в сїй клясї строгу клясифікацию, щоби легкодухів і недбальців сеї кляси довести до отямленя. Ся строга клясифікация, котра відбула ся під оком директора і учит. збору, викликала доноси

них товариств у других народів є слабий, вимагає ще довгої, неутомимої, обдуманої орґанізацийної роботи, але складають ся на се ріжні причини, як безграмотність, недостача інтеліґентних, або сьвідомих людий до проводу а в значній також части власних будинків, котрі би стались трівкими осередками.

У нас читальні стались осередками не тілько духового але й господарского розвитку. Побіч читалень витворились крамниці, каси, молочарскі спілки і в новійших часах спілки збуту худоби. В послідних кількох літах бачимо підпорядковане просьвітних змагань під господарскі, бо більшу вагу кладе ся на розвиток крамниць, кас, молочарских спілок, яко на справи більше житєві, чим на просьвітну працю. Не буду входити в причини сеї появи а тілько зазначу потребу рівномірного узглядненюваня чисто просьвітної праці поруч змагань господарских, бож одні і другі повинні взаїмно попирати ся.

Поруч Товариства „Просьвіта“ працює в своїм напрямі загально всім звіснім і „Общество Качковского“, та держить у своїх руках і під своїм впливом поважне число сіл на долах, а в горах цілі повіти майже виключно (як Турчанщину, Сяніччину і т. д.).

Ся відрубна орґанізация, ворожа народному напрямови, сильно скуплена, іде постійно виткненим шляхом, а попри слідну по декотрих читальнях господарску працю кладе більшу вагу на розширене твоїх змагань на полі обединеня народу і Церкви. Доступ до таких становищ є утруднений, а навіть по зміні провідників в поодиноких громадах остають підготовані і вироблені селяни, що ширять дальше попередну роботу провідників і в таких громадах буває дуже трудна праця.

Побіч просьвітної і господарскої праці, яка гуртуєсь по читальнях, виступає ще другий орґанізацийний чинник, а сим є пожарнича сокільска, сокільско-січова і січова орґанізация.

Хто знає сї орґанізациї, приневолений признати, що она сильно лучить наших селян, радо її приймають і коло неї гуртують ся.

Чисто сокільска орґанізация менше подобає ся, за те нашим селянам припадає до вподоби сокільско-січова — звана всюда січовою орґанізациєю. Чисто січову орґанізацию опанували провідники радикального напряму і через ню промостили собі вплив на нарід, витворили сильну основу, яка є на їх услугах, через ню одержали вплив на хід справ по громадах, на читальні і инші товариства, котрі в многих, особливо в східних повітах нашого краю стоять переважно під їх кермою, а в других витворили, або витворюють сею дорогою поступаючи богато прихильників.

Належало би ще згадати про товариство педаґоґічне і инші станові, але сї лишаю на боці.

Немаловажний вплив мають часописи для народу, летючі листки, та брошури, що, ширені приклонниками поодиноких напрямів, полоняють читачів, втискають ся в їх круг думаня і поволі виробляють у них погляди на поодинокі справи, а тимсамим єднають приклонників поодиноких напрямів.

Побіч писаного слова великий вплив має і живе слово виголошуване на всіляких зборах ріжних товариств і вічах. Котрий напрям в даній громаді, громадах і повіті має діяльнійших і меткійших робітників, сей напрям бере верх і ширить ся між народом розуміє ся, о скілько найде ще пригоже поле до діланя.

Велике значінє побіч вичислених середників має виховане молодежи. Як на селян є звернена пильна увага ріжних напрямів, що проявляють ся у нас, подібно, а може ще з більшою старанностю звертають увагу на молодіж середних і висших шкіл в цїли позисканя єї для своїх теорий, щоби виробити собі з них нетілько повільних приклонників голошених засад, але і пізнійших своїх товаришів праці і наслідників. Найлучшим доказом сего в наших часах є змаганє москвичів, котрі по всіх містах, де лишень є середні школи, позакладали бурси і пансіони для дівчат.

Дотеперішні змаганя поодиноких партий не обняли ще цілого народу, лишають ся ще необроблені царини, лишаєсь, що є дуже важне, майже ціле жіноцтво, котре тілько в дуже малій скількости бере участь в читальнях, сокільских і січових орґанізациях.

Незгуртовані лишають ся рівнож міщани-ремісники по наших містах. Хотяй частина їх належить до місцевих орґанізаций, але приналежність ся в значній части є сумнївої вартости, бо рівночасно належить до польских ремісничих і економічних стоваришень, в котрих звязані житєвими і становими інтересами. Вправді можемо навести спорадичні стоваришеня наших ремісників по деяких містах, але загально беручи не розведено ще орґанізацийної праці коло них в цїли їх згуртованя на ширших основах, відповідних їх поглядам і потребам.

Лишають ся ще робітники стало, або часово в поважній скількости поселені по містах. В більших містах втягнено їх до социялїстичної орґанізациї, а по других становлять сипкий, незгуртований материял.

Приглянувшись в головних чертах ріжним верствам і полам нашого народу, та дорогам, якими стремлять поодинокі партиї до виробленя впливу серед народу і розведеня праці коло просьвітного і господарского підвигненя і зорґанізованя, застановім ся, яке повинно бути становище Хр.-сусп Союза зглядом єствуючих партий, витворених осередків, а головно, яку орґанізацийну працю мав би він розвести.

Зазначив я московский напрям, национал-демократичний злучений з правим крилом радикального, радикальний і социялїстичний. Всї ті партиї виступили ворожо в своїх часописях проти Христ.-сусп. Союза, а найрішучійше поборювала дотепер Хр.-сусп. Союз национал-демократична партия і в послідних часах старає ся усувати членів приналежних до Христ. сус Союза з управ товариства, чим дає доказ, що уважає партию Христ. сусп. Союз яко свого найнебезпечнійшого суперника. Годї в сїм рефераті застановлятись над причинами так ворожого становища сеї партиї супроти новозавязаної, розсліджувати роблені закиди, задля яких нас поборює, але треба зазначити, що через усуненє членів Христ.-сусп. Союза з поодиноких товариств, розбиває ся і ослабляє цїлу народну працю, ослабляє ся поодинокі товариства, яко культурні осередки, а таким способом возьмуть верх загорілі члени сеї партиї, нераз щирі приклонники напряму радикального, щоби поусувати нетілько членів Христ.-сусп. Союза, але всїх розважнійше поступаючих і думаючих. Сї причини як рас промовлялиб за тим, щоби не опускати витворених вже товариств, в котрих дотепер працювали поборювані і наругою клеймовані члени Христ.-сусп. Союза, але загартувавши серця мужностю і скріпивши любовю свого народу і вірою в побіду дальше оставати в сих товариствах, пятнувати погубну працю, усувати перепони, і не лишати сих товариств на поталу крайним живлам. Члени Христ.-сусп. Союза повинні чинно працювати в читальнях, філїях „Просьвіти“, в педаґоґічних товариствах, господарских і старатись всїми силами єднати прихильників, гуртуватись і ширити здорові погляди.

Як з одної сторони вказана і конечна є праця по витворених вже осередках, так рівнож потрібні є і почини і веденє дальшої праці і орґанізациї народу з рамени і на основах Хр.-сусп. Союза.

Участию в праці в дотеперішних осередках дамо доказ, що не розбиваємо їх, анї не ослабляємо орґанїчної роботи, а орґанїзованєм сил на основі Хр.-сусп. Союза бажаємо скріпити, поглубити і розширити. Поле праці є розлоге, коби лишень до єго оброблення було досить робітників, котрі би вели її з пожертвованєм в хосен народу.

Приглянїмо ся тепер 1) яка мала би бути орґанїзация Хр.-сусп. Союза, 2) якою працею повинен би ся заняти, та 3) як її переводити

Дотепер є лишень витворена головна управа Товариства з осїдком у Львові, котра кермує цїлою роботою в краю і „Руслана“ приняла яко свій орґан поки що для інтеліґенциї. На сїй головній управі опирає ся поки що цїлий тягар. Щоби ся головна управа могла виповнити зачеркнений статутом обсяг праці, треба придбати і злучити людий в ріжних дїлах образованих і роздїлити між них роботу після ріжних дїлів суспільного питаня. Люди сї богаті в практичний досьвід і науку, та обізнані з відносинами і змаганями господарского і духового розвитку нашого народу, зможуть ся серед него ориєнтувати і вести їх вправно. Мають з одного боку дїло з противниками серед свого народу, котрих шкідну роботу поборювати треба, а заразом бажаючи вибороти для свого народу ширші права і лучшу долю, повинні безупинно слїдити за струями, слїдити прояви житя і напрями вияви в ріжних часописях і брошурах, пятнувати шкідну працю і поборювати, а вказувати правдивий шлях.

Великим лихом у нашого народу є, що безкритично приймає навіть шкідні кличі, не уявляє собі шкоди з них, іде слїпо за ними, а всяку противну гадку пятнує. Розяснюванє сего рода кличів, брошур і змагань, які нераз непомітно розширяють ся і викликують відтак шкідні наслїдки, є річию людий згуртованих коло головної управи і часописи. Тому чим більше зможе головна управа злучити відвітно підготованих і вироблених сил до праці, тим скорше зможе числити на успіхи.

Дотепер Христ.-сусп. Союз має лише дневник для інтеліґенциї, а необхідним являє ся видаванє популярної часописи для народу, летючих листків і брошур.

До веденя видавництв і вивінованя їх потреба гроший, а о ті мають і повинні подбати члени товариства. Без придбаня відвітних грошевих засобів годї думати о правильнім веденю видавництв відвітно потребам товариства, а ті знов можна одержати приєднюванєм членів.

Головна управа приєднує членів витворенєм орґанїзаций в поодиноких повітах. Повітові орґанїзациї повинні оставати в тїсних зносинах з головною управою і се є рівнож услівєм правильного розвитку. Де нема таких зносин, де нема чутя між повітом а головною управою, там не може розвивати ся одноцїльна праця. Тому витворенє повітових орґанїзаций Хр.-сусп. Союза і тїсна їх звязь з головною управою є другим ступнем в розвитку товариства. Само витворенє повітових орґанїзаций ще не вистарчає. Повітові орґанїзациї повинні відбувати після з гори обдуманого пляну і по порозуміню з головною управою наради, на них обговорювати всї важнїйші справи і працювати в дусї і напрямі вказанім головною управою. Тїсними і неустанними зносинами головної управи з поодинокими частями краю і веденєм справ в однім напрямі скріпляєсь сили Союза.

До переведеня орґанїзаций по повітах треба придбати мужів довіря, орґанїзаторів і кореспондентів. До веденя орґанїзациї в Хр.-сусп. Союзї по повітах надавалиб ся у нас найлучше сьвященики, а побіч них гуртувалиб ся і сьвітскі. Сьвященики надавалиб ся найлучше раз длятого, що стикають ся прямо з народом, мають у відносинах до других найбільше вільного часу, при церквах братства, від котрих могли би розвести роботу і належать до місцевих і повітових орґанїзаций. Всеї роботи і виключно не можуть вести сьвященики, необхідна є спільна праця сьвітских людий, особливож в повітових комітетах.

Головна управа з відвітними орґанами, орґанїзациї повітові з орґанїзаторами, мужами довіря і кореспондентами, працюючі в одноцїльнім напрямі, се зруб будинку, о котрий опертись має дальша праця.

В другій частинї подав проф. Біленький подрібні вказівки для місцевих орґанїзаций, котрі будуть уділені відпоручникам установленим Старшиною Союза.

на нас до Ради шк. кр. і в маю 1869. року приїхав на візитацию інспектор др. Черкавский. Візитация була вельми основна. Він мав такий звичай, що як війшов до кляси о год. 8-ій, то не виходив з неї аж о год. 1-ій і по черзї мав нагоду пізнати всїх учителїв, котрі в тім часї мали там години, і їх науку, а також знанє учеників, котрих за той час усїх знав уже по імени. За весь час прияви підчас науки нїчого собі не записував, від часу до часу сам вдавав ся в питанє і поучуванє, а опісля на візитацийній конференциї, на котрій дав вельми поучний виклад про науку латиньскої і нїмецкої мови у висшій ґімназиї, висловлював свої поміченя про візитацию в поодиноких клясах, неначеб читав з записника. Память у др-а Черкавского була справдї незвичайна, а знанє глибоке, основне і всесторонне. Колиж кінчив конфецию, звернув ся до збору з заміткою: „Panowie nie postępujmy z młodzieżą po drakońsku“. Сї слова колишнього, страшного інспектора з 50-их років зачудували нас чимало і ми по відходї єго спитали директора Солтикевича про їх значінє. „Pan inspektor życzył sobie, aby łagodnie klasyfikowano“, була відповідь, а ми се зрозуміли, бо наша строга клясифікация по введеню польскої викладної мови, була немилим арґументом.

(Дальше буде).

Засліпленє.

„Ви сіль землї; колиж сіль звітріє, то чим солити? Нї на що не годить ся тодї она, тільки щоб викинути геть і щоб доптали її людн. Ви сьвітло сьвіту. Не може город сховати ся, стоячи на горі. І засьвітивши сьвічку, не ставлять під посудину, а на сьвічнику; тай сьвітить она всім, хто в хатї“. (*Мат. гл. V., ст. 13, 14. 15.*). Так учить Спаситель. Між тим дїєть ся інакше. Злий дух ликує. Пр. русофільскі сьвященики в деяких сторонах засліплені до тої степени, що, замість темряву проганяти, ширять ще більше баламутство між нещасною паствою, держачи а то й розсїваючи між нею релїґійні та национальні баламутства крутійствами, яких наслїдки бачили на днях. Нещастні! Засліплені! Глухі! Чиж не чуєте, ще звітрілу сіль геть викидаєть ся та допчеть ся її. Чиж не лякає вас така страшна доля?

Та ба, не конець на них. Днесь, на жаль, являють ся єще инші нещасливцї, а се национал демократичні сьвященики. Ті знова в своїм засліпленю забувають на слова Спасителя, що город, стоячи на горі, не може сховати ся, тай скривають Христову Церков за полїтику анархістів Лозиньских і тов., забувають, що сьвічку ставляєть ся на сьвічнику, а не під посудину, тай ховають сьвітлі ідеї св віри під брудні, анархістичні погляди радикальних полїтиків.

Ба, не лише скривають, не лише хотять зробити з Церкви св. тимчасову прислужницю хиткої полїтики, але в додатку в своїм засліпленю нападають на людий, які злучені в християньскім Союзї, старають ся удержати сьвітло віри св на сьвічнику, щоби оно сьвітило всїм, хто замешкує св. руску країну. Ах, як прикро бачити і чути сьвященика, як він називає союз людий, злучених для оборони християньско-суспільних ідей, чорною хмарою, союзом амбітників, рабів і т. п. Навіть на зїздї сьвящеників, як у Львові, ба навіть на торжествах, устроюваних, в честь незабутого Маркіяна в Сяноцї, всюди, де лише мають нагоду, чернять свій і наш християньский прапор. Провріть, засліплені, одні як і другі, бо лихо настане!

Таж зважте самі, чи буває так де в сьвітї, як у нас нещасних Русинів? Руский сьвященик-русофіл виступає проти руского народа, рускої мови, а тягне за російским народом, російским язиком. Рускою, мовою нехай говорять пастухи, а дїти руских русофільских родин нехай калїчать мову російску! Католицкий сьвященик-русофіл, хоч може і признасть рацию, що має бути одно стадо і оден пастир, хоч може в своїм умі признасть над собою власть католицких настоятелїв, але своїм серцем тягне не лиш себе, але й вірних в сторону російского православя, отже до росколу, а свою власть як лише може іґнорує, чи там є для неї хладнокровним, як в своїм орґанї висловлюєть ся. Також цікава поява християн, якихсь „умственників“!

Наконець ще оден тип сьвященика між Русинами, а се: сьвященик християньский, виступаючий з лайками і клеветами на християньско-суспільний Союз! Чи є де таке у сьвітї? О, св. Павле Апостоле, кликни грімко і до нас всїх: „да не будет“, най не буде такої мерзоти запустїня і засліпленя між тим нещасним руским народом! Та маймо в Бозї надію, що сьвітло св. віри Христової раз поставлене на горизонтї нашого житя народного, прожене з нашої рускої країни всякі „мраки тьмаві“. —

Матієва, 12. грудня 1911.

о. М. Д.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійско-турецка війна. Коли судити по числу донесень, то на полї війни замітне знова значне оживленє. Онодї рано Турки заатакували італійскі відділи. Борба була вельми завзята. По італійскій сторонї впало 7 людий, в сїм числї 2 офіцири, а 16 людий поранено. Втрати турецкі мають бути — по італійским донесеням — значно більші.

Дописець „Temps-у“, пробуваючий в турецкім таборі в Триполітанії доносить з Зуаґаї, що переведена італійскими воєнними кораблями бомбардация триполїтаньских побереж аж до границї Тунїсу не нанесла нїякої шкоди і тому не спричинила нїякого враженя на Арабах. Лише при першім бомбардованю в Зуазї убив оден шрапнель три женщини і троє дїтий. Наслїдком того Араби вивезли всїх старцїв, женщин і дїтий в глубину краю.

Дарована Туреччиною Анґлії область Солюму вже в анґлїйскім посїданю — Турки винесли ся з кріпости, яку заняли єгипетскі війска.

Царгородске мінїстерство війни оголошує депешу, після якої Турки та Араби заатакували дня 22. с. м. італїйскі становища біля Тобрук і дійшли до італїйских кріпостий.

Декретом італїйского короля призначено нових 20 мілїонів лїрів зі скарбу держави на триполїтаньску війну.

Російско-перска задирка. Того, що тепер дїє ся в перскім царстві, не можна назвати инакше, як хаосом. Без формального виповідженя війни кипить в цїлій державі бій — слабого, незорґанїзованого европейскою воєнною карностию Перса із сильним противником — російским війском.

Вчера знова вивязала ся біля Адішай борба перского війска з російским. В мешканю секретаря російского консуляту вбито 1 жовнїра, 1 офіцира, а 2 підофіцирів зранено.

Як звісно, вислала Росия до Адішаю з Джульфи 5. полк стрільцїв, одну гірску батерию і одну сотню козаків. Ізза нічної темряви станула російска виправа табором біля Адішаю. Рівночасно прибув до Джульфи 1 полк російского війска, а 3 сотнї полтавских козаків і 2 батериї гірскої артилєриї помашерували до Тебрісу.

В околици Казеруму зроблено напад на анґлїйского консуля Смарта, який під сильною ескортою відділу сторожі їхав з Абушар до Шірас. Сторожі удало ся перебити до Казерум, але анґлїйский консуль зник без слїду, найдено лише єго пораненого коня.

З Тегерану доносять: Редакция договору про принятє ультімату не викликала нїяких реплїк нї зі сторони Росиї, нї зі сторони Туреччини. Шустера повідомлено вже про димісию і має в недїлю оставити Персию. В Тегерані і Рештї царить мир. Користаючи з загального замішаня вислав екс-шах в напрямі Тегерану 2.000 Туркменів, звісних зі своїх розбоїв. Перске правительство, спаралїжоване акциєю Росиї може вислати на оборону міста лише 600 людий.

Ворохобня в Китаю. „N. Y. Herald“ одержує слїдуючу вістку з Пекіну: Юаншікай переговорює з великодержавами, бажаючи вияснити, яке становище заняли би они, наколи би конституючі збори проголосили републику. Загально здогадують ся, що Юаншікай приняв би достоїньство президента републики, наколи би мав певність, що великодержави не будуть інтервенїювали. Рівночасно звернув ся Юаншікай з просьбою до анґлїйского і японьского правительства о позичку для переведеня в краю реформ звязаних конституцийно-монархістичним ладом. Коли партия национальної єдности звернула ся до Юаншікая з візванєм покінченя ворохобнї мирово і полишеня справи форми ладу до рішеня всекитайскій конституандї, відповідь була відмовна.

З Вашинґтону доносять, що 4 дальші воєнні американьскі кораблї причалили до Гонконґу. Американьска фльота, зібрана на китайских водах, числить вже тепер 11 воєнних суден.

З нинїшним числом висилаємо почтові чеки і просимо наших Вп. Передплатників відновити передплату на 1912. рік, та вирівнати залеглости. Ми пригадували ся деяким нашим довжникам листовно і просимо їх ще раз, щоби вирівнали залеглу передплату, бо ми були би приневолені замкнути їм дальшу висилку часописи, а в слїд за тим наразити їх на незалежні від нас видатки.

Адмінїстрация.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Аґґея; римо-кат.: Томи. — В суботу: руско-кат.: Даниїла прор.; римо-кат.: Давида.

— **Про стан здоровля Цїсаря** пише Korresp. Wilhelm, що легкий катар і подразненє до кашлю зовсїм зникли, а стан здоровля є зовсїм добрий.

— **Сойм ва виборча реформа.** Підкомітет для соймової виборчої реформи збере ся на засїданє дня 29. с. м. о 10. год. рано в цїли дальших нарад над начерком виборчої реформи.

— **Запитанє до Всч. Ординариятів.** Орґан „Народнаго Совѣта“, в якім засїдає 8 католицких сьвящеників, в статї про „польское посланничество“ пише таке: „Такимъ былъ канцлеръ кн. Левъ Сапѣга. Онъ **фанатику(!!!) Кунцевичу, который и звѣрствовалъ(!!!) и доносилъ(!!!) на русскихъ**“ і так дальше в тім самім дусї. В сїй самій статї орґан русофільского духовеньства характеризує дїяльність нашого князя Церкви Ексц. Митрополита ґр. А. Шептицкого в такий спосіб:

„Несоотвѣтственными въ князья церкви и теперь являются гр. Шептицкіе измѣняющіе часто своей народности и званію. Вѣдь они не дѣти бѣдныхъ крестьянъ, дабы по причинѣ недостатка средствъ къ достиженію положенія ошибались въ своемъ призваніи, и только послѣ 40 лѣтъ шли на дорогу влеченія ихъ сердецъ. Какая польза Христовой церкви отъ гр. Андрея Шептицкаго? **Онъ врагъ своей паствы, онъ врагъ христіанской любви;** — какъ польскій политикъ, онъ служитъ исключительно несчастной ягеллонской идеѣ, завелъ разладъ въ Христовой церкви и посѣялъ самую гнусную деморализацію среди русскаго духовенства. А своими велеградскими съѣздами и одновременно тайными поѣздками въ Русь державную для посѣва смуты, набора тамъ революціонныхъ отбросовъ въ піонеры уніи и — нанасажденіемъ подпольнымъ образомъ въ Галиціи латинства, онъ отодвинулъ на долгія лѣта дѣло соединенія церквей“.

Полєміка з такими „істінно-русскими“ нападами неможлива. Ту слова на нїчо не придадуть ся. Питаємо ся Всч. Ординарияти, що думають вчинити для охорони католицкої пастви перед русофільско-схизматицкими загонами, в якій би они формі не проявлялись і чи знають они, що до „Народнаго Совѣта“, якого орґани так скажено поборюють католицизм, князїв католицкої Церкви і явно ширять схизму, належуть „католицкі“ отцї: о. І. Мащак, о. Н. Винницкий, о. Т. Качмарик, о. Г. Поляньский, о. В. Романовский, о. І. Савюк, о. В. Скобельский і о. К. Сеник?

— **Президент Буковини Ексц. Бляйлєбен**, як звісно, став іменований намісником Морави і удав ся вже в середу 20. с. м. на нове становище. Будучи від жовтня 1904. року президентом Буковини потрафив він удержати рівновагу серед численних национальних непорозумінь, зумів зєднати собі прихильність і симпатию усего населеня краю. Взагалї дїяльність презид. Бляйлєбена відзначалась працею для добра Буковини; на час єго краєвої президентури припадає переведенє виборчої реформи до буковиньского сойму. Відїзджаючого попращали на двірци численно зібрані урядники краєвого правительства і всї старости краю під проводом радника двору ґрафа Туна, урядники инших урядів та численно зібрані представителї ріжних інституций.

— **Маркіянове сьвято „Міщаньского хору“ в Чернівцях.** Черновецкий „Нар. Голос“ пише: „Міщаньский хор“ помянув достойно память Маркіяна. Заходом тогож відбуло ся соборне заупокійне богослуженє в гр.-кат. парохіяльній церкві, а в недїлю 17. великий людовий концерт в салї „Нїмецкого Дому“. На богослуженю в суботу явило ся много молодїжи і старших, так що церков була битком заповнена. Підчас Богослуженя співав „Міщаньский хор“. Слїдуючого дня в недїлю, відбув ся концерт, який як всї концерти тогож товариства випав дуже удачно. Вступне слово виголосив проф. Прийма з питомою собі вервою і запалом. Із прочих точок невеличкої програми найгарнїйше випали співи і декламациї. Головно подобало ся відспіванє Лаврівского „Чом річенько домашная“, сю пісню відспівав „Міщаньский хор“ так гарно, що на жаданє одушевленої публики повторено її в друге та Бортняньского XXIV. концерт. Обі сї піснї виконав „Міщаньский хор“ під управою свого славного діріґента п. М. Гундича майже артистично. Слабше випало Людкевича „Дайте руки юні други“ на мужеский хор. Найслабшою точкою в концертї був відчид п. К. „Чим Шашкевич великий?“, не так задля змісту, як через досить монотонне виголошенє, тому і заінтересованє відчитом серед публики було дуже слабе. За те дуже гарно випали обі декламациї. П-на Чипечук виголосила Лепкого „В сьвіт за очи“ з великим чутєм, а малий Ковердявич віддеклямував „Веснівку“ і ще оден вірш патриотичного змісту зі зрозумінєм і жаром. Зворушена, одушевлена публика не щадила декляматорам оплесків. Сьвято закінчило ся відспіванєм народ. гимну. Одним словом концерт „Міщаньского хору“ був прегарний і дав новий доказ патриотизму і рухливости і солїдної працї черновецких міщан згуртованих в „Міщаньскім хорі“, в одинокім майже українськім співацкім товаристві на Буковинї, що систематично і з великою любовю плекає рідну українську пісню. Публики на концертї було досить мало здаєть ся через... зливний дощ. І тому касовий успіх концерту не дорівнював моральному успіхови.

— **Відгомін чорносотенного нападу на австрийский консулят в Києві.** На інтервенцию австрийского амбасадора в Петербурсї в справі нападу хулїґанів на австрийский консулят в Києві розпочало російске правительство слїдство в тій справі і дало вдоволяючу відповідь австрийскому представництву. Проти чорносотенного студента в Києві Ґолубєва, що стояв на чолї нападаючих, веде ся судове слїдство. Ґолубєва мають виключити з київского унїверситету. Інїциятива нападу на консулят вийшла від галицких русофілів.

— **Довірочні збори старокурсних русофілів** відбули ся вчера, дня 27. с. м. в „Народнім Домі“. Із ентузиястичного і дуже точного звіту „Słow-a polsk-ого“ про сї збори годить ся зазначити декілька подробиць. Проводив о. крил. Бачиньский, до президиї війшли також др. Павлюк і о. Ольшаньский. Справу реформи виборчої реферував посол др. Король, удїляючи довірочних інформаций мужам довіря. Реферат про полїтичну ситуацию виголосив „прекрасний“ Нїколушка Глїбовицкий. Розвивав він „по своєму“ теорию єдиньства Руси, шкідність „ґерманофільского“ мазепинства, гнївав ся, що єго нїхто не брав в рахубу при руско-польских переговорах, пускаючи очевидно клевети на цїлий український национальний рух. Сконстатував вкінци, що ославлений аґітатор ґр. Вол. Бобрінский залляв цїлу східну Галичину своїми часописями і добре оплачуваними аґентами. Поплакавши над своєю лихою долею-мачохою, що не присудила єму мандату, перестерігав Австрию і Поляків перед мазепинцами. Звичайно, Глїбовицкий! В дискусиї забирали голос о. Дорожиньский, др. Добряньский, о. др. Малиняк, о. Дудрович, редактор Лисий, о. Давидович, о. Костецкий, радн. Коцовский, о. Ольшаньский і Яківчик.

— **Роботи около будови водних доріг в Галичинї** почали ся позавчера при численній співучасти представників краєвих і державних властий. На се торжество прибули між иншими: мінїстер скарбу Залєский, мінїстер прилюдних робіт Трнка, мінїстер для Галичини Длуґош і намісник Бобжиньский. З мінїстериї скарбу прибули шефи секций: др. Енґель, Ґалецкий, Віммер, мінїстерияльний радник др. Полляк, мінїстерияльний секретар др. Бошан і др. Бавда. З мінїстериї торговлї: шеф секциї Прантер, др. Зампах, др. Вайль, др. Федорович, радн. Двора Мразік, радн. Пахвік, містосекретар мін. Крупский і комісар будівництва Гавзнер. З мінїстериї прилюдних робіт: шеф секциї Лявда, мін. радн. Гербст і радн. будівництва Шнеллєр. З мінїстериї зелїзниці: шеф секциї Косїньский і ґенеральний інспектор Ваґнер. З мінїстериї для Галичини: шеф секциї Твардовский і містосекретар мін. Найман. Дальше прибуло много парляментарних і соймових послів з предсїдником Кола польского д-ром Білїньским та велике число представників правительственних, краєвих і військових властий.

По огляненю каналїзацийних робіт на Вислї пішли гостї до салї старого театру в Кракові на снїданє, котре видала на їх честь краківска торговельна і промислова палата. По снїданю виїхали всї учасники торжества окремим поїздом до Березницї на лїнії Краків Скавина-Осьвєнцїм, де мають розпочати ся каналові роботи. О год. 2. приїхав поїзд до Бережницї. Ту зібрали ся на призначенім місци всї гостї. Епископ Новак в окруженю духовеньства доконав торжественного посьвяченя угольного каміня а відтак виголосив промову, складаючи желаня щасливого доведеня робіт до кінця. Промовляли ще мін. Залєский (іменем правительства) др. Білїньский і радн Видїлу краєвого Яль. На кінець відбула ся церемонїя почину робіт, іменно ударенєм лопати, яку доконали по черзї Новак, мінїстри Залєский і Длуґош, предсїдник Білїньский і инші. О год. 4. по полудни відїхали учасники поїздом до Кракова.

— **Воююча Росия.** Загальні збори „Народного Дому“ у Львові, як ми вже вчера зазначили, розбиті. Приклонники Марущака і ґр. Бобрінского віднесли побіду над старими русофільскими хитрунами. Та не в тім дїло. Цїла гроза факту лежить в дикій формі обох сторін воюючої Росиї; на сих зборах сьвященики до сьвящеників скакали з кулаками і палицями. О. Мащак ревів своїм басом голоснїйше всїх. За уступаючим з президиї „старокурсником“ о. Дорожиньским посипались епітети: лайдак, батяр! Др. Черлюнчакевич, стоячи на столї кричить до зібраних: хлопи, малчать! Серед того крику і свисту виріжняли ся, як пише „Галичанинъ“ „буяны агитаторы“ о. Качмарик і о. Р. Чайківский, що кричав до Короля: „Таких, як ви, будемо колами прати (sic!). — Точно як на зборах „істінно-русскаго Союза“ під проводом Пуришкевича. І сей гурт людий, перенятий, як показує ся, чисто хулїґаньскими інстинктами не дивно, що ширить моральну гниль в нашім народї.

— **До вчерашної нашої вістки** про смерть д-ра Шміґельского, лїкаря у Франциї, додаємо, що на імя було єму Василь, не Петро, як донесли телеґрами. Покійник був лїкарем і мером в містї Турувр, а помер в Ніцці, наложивши на своє житє руку під впливом сильного зденервованя наслїдком грудної недуги.

— **Нові члени палати вельмож.** В найблизшім часї наступить іменованє нових членів палати вельмож, так щоби число досмертних членів сеї палати признане законом з 26. сїчня 1907 досягнуло повної своєї висоти 170. Останні іменованя палати вельмож відбули ся в цьвітни 1910 р. Тодї іменовано трех членів і число 170 досмертних членів палати вельмож було повне. Від того часу померло однак 11 членів, а на їх місце мають бути іменовані нові члени. Лїста кандидатів ще не усталена і не порішить ся перед кінцем сїчня.

— **В справі крадежи черепа Караджорджевича** доносять з Білгорода, що ся вістка викликала в двірских кругах дуже прикре враженє, тим більше, що тїло має бути в найблизшім часї перевезене до нової гробницї династи Караджорджевичів в Топелї. Догадують ся, що крадїж сю сповнено в цїли вимушеня на королївскій родинї.

— **Арештованє дефравданта.** В суботу арештовано в Віднї б. секретаря австро-угорского консуляту в Варшаві, Вол. Криницкого, ром з Галичини, за спроневіренє поверх 50.000 кор. в варшавскім консулятї.

— **Підроблені 5 коронівки** появили ся у Львові. Одну з них зложено в дирекциї полїциї.

— **Нові автомати.** В головнім урядї почтовім у Варшаві виставлено автомат до видаваня посьвідок на поручені листи. На головній почтї у Львові появив ся також новий автомат до видаваня телеґрафічних блянкетів, але дуже лихо функционує. На щастє, хто по вкиненю 2 сот. не дістане блянкету, може упімнути ся у урядуючих телеґрафістів, які що хвиля висилають возьного до направи автомату.

— **Отроєнє 15 осіб.** З Берлїна доносять: В міскій захоронцї для бездомних при ул.

Просимо відновити передплату.

Фребля захорувало вчера богато убогих серед познак отроєня і по короткім часї 15 з них померло. Отроєнє наступило по спожитю поживи, яку убогі принесли з поза заведеня.

— **Коронация в Дельгі.** Перед двома тижнями відбуло ся в Дельгі (в Індиї) торжество, в часї котрого оголошено анґлїйского короля Юрия V. формально цїсарем Індиї. Се прегарне торжество зване „дурбаром“ визначало ся східною мальовничостю індуских князїв. Улиці Дельгі були переповнені хмарою видців, в більшій части темнокожих, що збігли ся навіть з найдальших сторін на се небувале торжество. Анґлїйскі ґубернатори індуских провінций прямували на площу торжества в правительственних каритах, а індийскі князї на возах, полискуючих золотою і срібною бляхою.

Анґлїйска королївска пара вийшла з приготованих для неї наметів о год. 11 мін. 30. Попереджувало єї двох машталєрів, а кромі королївского повозу їхала ескорта гузарів; за повозом поступали відділи ріжних краєвих полків разом з артилєриєю. На місци коронациї, у стіп уставленого під широким бальдахимом золоченого подвійного престола, повитав монарха і єго супругу віцекороль Індиї, льорд Гардінґе, а військові орхестри відіграли имн „God save the King“ (Боже спаси короля), після чого королївска пара вступила на плятформу престола.

Король зачав торжество „дурбару“ бесїдою, принятою довготреваючими оплесками. Коли монарх перестав говорити, загремів коронацийний марш, відіграний всїми орхестрами, опісля герольд, зі степенїв престольної плятформи, відчитав коронацийну проклямацию, якої вислухала королївска пара стоячки.

По відчитаню сего документу цїлий величезний амфітеатр, переповнений анґлїйскими та індийскими гістьми, затряс ся від окликів „God save the King!“ — а після того відчитав віцекороль, льорд Гардінґе, виказ цїсарских ласк, між иншими жертву 5 мілїонів рупій на цїли людового шкільництва в Індиях, відзначеня для урядників і жовнїрів, а також амнестию для вязнїв ріжних катеґорий. Перед покінченєм торжества проголосив ще новий цїсар едикт про перенесенє столиці Індиї з Калькути до Дельги, до старинного осїдку індийских володарів, вкінци відїхала королївска пара до табору серед звуків труб, тарабанів, а також окликів населеня.

При тій нагоді треба зазначити, що перенесенє столиці з Калькути до Дельги було для Індийців милою несподїванкою Калькута була столицею вже від 150 лїт і числить тепер около мілїона мешканців. Дельги має лише чверть мілїона жителїв, але є важною точкою під стратеґічним зглядом. Вже в першім віцї перед Христом бул осе місто столицею великої хержави. Від 1803 належить оно до Анґлїї. Калькута лежить над дельтою Ґанбесу, а Дельгі п віддаленю около 1500 кільометрів в північно-західнім напрямі, близко жерел згаданої ріки.

Підчас коронацийного торжества в Дельгі виступили індийскі магараджі прямо з казочною виставностию. Нїзам, магараджа з Гідерабаду, наймогучійший з індийских князїв винаняв біля міста велику площу, на якій сотворив правдиве місто наметів, серед котрого здіймає ся єго палата, Краска Гідерабаду є жовта, тож шатра, хоругви, автомобілї, строї почету були також жовті. Магараджа з Гідедабару приїхав окремим поїздом, привіз з собою 100 слуг, 30 коний і 12 атомоболїв.

— **Дрібні вісти.** В підльвівскім селї Костирівцї прийшло онодї до сварві межи одним господаром а єго шваґром. Причиною мав бути спір мужа з жінкою, за котрою обстав її брат. У відповідь на се, розлючений муж пробив шваґра ножем на смерть. — В Софії увязнила тайна полїция росийского анархіста Ерафієва, котрий в минулім роцї приготовляв заговір на житє короля Фердинанда. — В Маро-Вашаргелї на Угорщинї отруїв ся комендант військової школи реальної майор Крестель; причиною самоубийства була розпука по стратї жінки.

Оповістки.

— **Маркіянове сьвято в Сокалї.** Всенародне сьвято 100-лїтних роковин уродин Маркіяна Шашкевича, поета подвижника й вістника відродженя галицкої України, сьвяткує Сокальщина в понедїлок для 1. січня 1912. Сьвято розпічне в навечерє Торжества дня 31. грудня 1911. концерт в салї „Народного Дому“. Початок точно о год. 7. Стрій сьвяточний. Вступ: крісло 2 К, партер 60 с.

Програма обходу дня 1. січня: Рано о 7. год. звістять вистріли початок торжества. О 9. годинї понтифікальна Служба Божа в церкві св. Петра і Павла. О 11. год. похід під церкви на улицю Шашкевича; де відбуде ся відслоненє пропамятної таблицї в честь незабутого Маркіяна. Похід верне попри церкву, де розвяже ся. Порядок походу: Чоло походу творити муть кінні чети Січий, за котрими поступати муть піші. Молодїж всїх сокальских шкіл, народних, ґімназиї і семінариї. Орхестра. Соколи. Делеґати й члени читалень „Просьвіти“ і инших українських Товариств. Здвиг народа. В походї возьмуть участь тисячі вірних синів України, сьвідомих ваги хвилї, бо всї без виїмку станут рамя об рамя і виявлять могутність нашого поневоленого народу, віддадуть поклін памяти Маркіяна і звеличать наше национальне відродженє. Пополудни: О 3. год. Концерт народний при співучасти хорів Читалень „Просьвіти“. Вступ 60 сот. — Комітет.

— **Виказ жертв на „Українсько-руску Бурсу в Горлицях за рік 1911.** Члени бурси зложили: Вп. радн. В. Яворский, Новий Санч дві бочки нафти варт. 125 К + 40 К готівкою, о. І. Титар 70 К, о. А. Говда 44 К, Тимко Перейма 35 К, п. Зиновія і Іванна Масяківні 35 К. о. О. Менцїньский 30 К, Ст. Курчак 27 К, о. Петро Підляшецкий 25 К, Вас. Ґенсецкий 18 К, Кіндрат Тхір 11 К, о. Ф, Кисїльовский 10 К, о. Орест Мартинович 9 К, Софія Перейма 9 К, Петро Ониськів 9 К, Анна Підляшецка 5 К і досить часті дари в натураліях, Пилип Наконечний 5 К від себе і 58 12 К, яко дохід з представленя, уладж. учителями в часї вакаций в Белзї, Гриць Пилипчак від себе і від грибівских учителїв 21·07 сот., Роман Гурко 1·40 К, від себе і збірка в дух. семінариї у Львові 26·09 К, Мойсей Ковальчик 5 К, Андрій Турко 5 К, Максим Кобанї 4 К, Дм. Литвин 3 К, Вас. Зарівний 3 К, Вол. Шостак 3 К, Марко Ґижа 2 К, п. Константиновичева 2 К, Сем. Лисий 2 К, Онуфрий Івашків 1 К.

Вп. Родимцї замісцеві зложили: Стефан Горощак і Дмитро Тиханич, збірка в Америцї 263 К, др. Тадей Соловій, Львів 100 К, Петро Ропицкий, збірка в Америцї 74·27 К, Кредит. Товар. в Городенцї 50 К, Тов. „Віра“ в Перемишлї 20 К, др. Дембицкий, Коломия 30 К, Руска Щадниця в Перемишлї 20 К, Теодор Мельничук, Ярослав 17 К, Олександра Ґоцка збірка 12·47 К, Сем. Кульчицкий, Львів 10 К, Осип Чубатий, Надвірна 10 К, Он. Вайса, Вішнїч 10 К, др. Мих. Новаковский, Богородчани 10 К, Ю. Мудрак, Львів 10 К, о. Вол. Калужняцкий, Іздебки 10 К, „Народний Дім“ в Самбори 10 К, Романчук, Горлицї з процесу 10 К, о. Йос. Маринович місто вінця на домов. бл. п. Ант. Менцїньского в Маластові 10 К, Іван Говда ц. к. жанд. Кульпарків 8 К, Юл. Недзвецкий, Львів 5 К, Микола, Стефан і Ольга Левицкі, Равлокома 5 К, др. Стеф. Федак, Львів 5 К, др, Т. Кормош, Перемишль 5 К, Ольга Качмарева, Тростянець 5 К, Укр. Бурса, Новий Санч 4·10 К, Т. Гнатів, Басиня 5 К, о. др. Йос. Мільницкий, Львів 4 К, М. Ющак, Пшеворск 4 К, Мих. Ющак, Ропиця руска 4 К, о. Єронїм Моравский, Криве 4 К, Юл. Гойсак, Маластів 3 К, Андр. Данилович, Бориня 3 К, Вол. Меньцїньский, Віденъ 3 К, о. Вол. Венгринович, Яворів 3 К, о. А. Сумик, Волосів 3 К, о. П. Каламунецкий, Радоцина 3 К, Ольга Савківна, Новий Санч 3·12 К, Кипр. Жуковский, Угнів 2 К, І. Данилович, Турка 2 К, о. Йос. Маринович, Гійско 2 К, о. І. Тарасович, Мости великі 2 К, Мария Угринівна, Кремпна 2 К, Андрій Шелїґа, Турильче 2 К, о. Яків Яхно, Залокоть 2 К, Андр. Ґуралечко, Чирна 2 К, Яр. Сїмянович 1 К, Вол. Ковалїк 1 К, Олена Царівна, Мавковичі 1.50 К, Пелеш, Липна 0·80 сот., Драгомирецкий Роман і Тов. Акад. 0·40 сот., Семен Ґнїцкий, Устє еписк. 1 К 20 сот.

Ласкавим Жертводавцям складаємо щире лемківске: „Бог заплат!“ Від Видїлу філії Руск. Тов-а Педаґоґічного в Горлицях: *о. Ом. Менцїньский*, голова. *Тимко Перейма*, секретар.

Телеґрами

з дня 28. грудня.

Віденъ. (ТКБ). „Wiener Ztg.“ оголошує розпорядок цїлого кабінета в справі кількох змін в зачисленю місцевостий до шемату активального додатку державних урядників Між иншими перенесено отсї галицкі міста: Коломию з III. до II. кляси, а Ясло, Яворжно, Раву руску, Сокаль, Турку, Тустановиці і Тисьменицю з IV. до III. кляси активального додатку.

Льондон. (ТКБ). До „Daily Express“ доносять: Як зачувати, анґлїйска королївска пара зложить протягом вісїм найблизших місяцїв відвідини на европейских дворах, між иншими і в Берлїнї.

Мадрит. (ТКБ). 2.000 жовнїрів вирушило з Цевти до Меліллї.

Позір! Читайте! Позір!

В вересни сего року повстала

Перша механїчна ткальня

у ЛЬВОВІ, ул. Замарстинівска ч 29.

Приймає кождого дня крім недїль і руских сьвят прядиво і клоче, та виробляє скоро, точно і по дешевих цїнах гарне, густе полотно, настільники, ручники і міховину після желань Вп. Замовляючих. Цїнники з описом ткацких машин та прібки полотен висилає ся на жаданє. Совісних аґентів приймає під користними услівями,

Перша механїчна ткальня у Львові, ул. Замарстинівска ч. 29. Стация: Львів-Підзамче.

Найприступнїйші оферти

Артистичка переплетня книжок

Львів, Ринок 10, дім тов-а „Просьвіта“

приймає в переплет:

всякого рода наклади.

Книги торговельні і бюрові.

Книги церковні, Євангелия.

Книги бібліотечні і т. п.

Сталим відборцям і братствам церковним удїля кредиту.

Товариство взаїмного кредиту

„Днїстер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлею Товариства є **удїлюванє кредиту** своїм членам рільникам **обезпеченим в „Днїстрі“ від більше лїт.**

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекциї Товариства в годинах урядових, **від 8. до 2. год. в полудне.**

Конто в Щадницї почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі	К	3,153.745·—
Удїли членьскі	К	313·337·—
Позички удїлені	К	3,810·183·—

Канцеляриї Товариства отворені перед полуднем.

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образками Струхманчука

коштує в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою пересилкою 1 К 20 с.).

!!Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василия В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньского п. з. *„Оповіданя з рідної історії“.*

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстраций (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего **2 К 20 с.**

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодежи вперве повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. кляси середних шкіл, але при недостачі иншого підручника й для учеників висших кляс, для руских видїлових шкіл, для семінарий і лїцеїв та до кваліфікацийних іспитів на народних і видїлових учителїв.

Надає ся він до науки в дївочих та хлопячих бурсах і інститутах, а ізза своєї приступности також для наших **читалень**, для **селян і міщан**. З хісном може повчити ся з него нашої історії й **кождий осьвічений Русин**, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарні Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзї 1250 р. Історично-критична аналїза. Львів 1901. 16⁰ ст 18. — Цїна 10 сот.

Жиґимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руский. Історична моноґрафія. Жовква 1905 8⁰ ст. XIV+170. — Цїна 2 К.

Прешбурский зїзд в справі спадщини по Габенберґах. (Причинок до історії великого австрийского безкоролївя). Львів 1903. 8⁰ ст. 70.— Цїна 30 с.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8⁰ ст. 28. — Цїна 50 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і материяли до історії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8⁰ ст. 170. — Цїна 2 К.

Bogurodzicza dzewicza а історичні висновки д-ра Щурата. (В інтересї історичної правди). Львів 1906. мала 8⁰ ст. 41. — Цїна 20 с.

Історичний розвій імени українсько-руского народу. Львів 1909, мал. 8⁰ ст. 41. — Цїна 40 с.

Історичні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8⁰ ст. X+94. — Цїна 1 К 50 с.

I. Шевченко яко „атеїст“ та поет „ненависти“. II. Безіменні „герої“ і їх кертична робота. (Дві відповіди клеветникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8⁰ ст. 16. — Цїна 10 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

ПОРАДНИК

для „Соколів“ і „Січий“

„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.

Зладив С. Ґорук.

Сторін 346, кількадесять ілюстраций крім рисунків до впоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Хмельовского ч. 15, або в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові Ринок 10. по цїнї 3 К 20 с за оправлений примірник. На оплату почти належить долучити 26 сотиків.

Розклад їзди зелїзниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
3·40	8·22*	2·45*	7·00*	11·10	Кракова	5·50	9·00*	—	5·48	9·50
—	8·45	6·05	7·30	12·35*	Кракова	7·30	10·15	1·30*	8·25*	2·22*
—	—	5·46	—	—	Мшани	—	—	—	7·15	—
—	—	3·50	—	—	Ряше а	—	—	1·10	5·40	—
6·15	10·40	2·18*	8·46	11·13	Підволочиск	7·20	11·55	2·10*	—	10·30
—	—	2·35	8·38*●	—	Красного	—	8·08*	—	10·10	—
6·00	9·15*	2·20*	—	10·48	Чернівцїв	8·05	—	2·05*	—	9·34
—	9·37	—	—	2·50*	Чернівцїв	—	—	5·52	6·26*	12·05
—	—	3·05	—	—	Станїславова	—	10·25	—	—	—
—	—	—	6·29	—	Коломиї	5·45	—	—	—	—
6·00	—	1·45	6·50	11·25	Стрия	7·28	11·40	6·45	—	11·00
7·30	—	1·45	6·50	—	Лавочного	7·28	11·40	4·25	—	11·00
6·35	9·05	3·40	—	10·40	Самбора	8·00	9·58	1·40	9·00	—
7.35	—	2·28	7·49	11·35Е	Рави р. Брухович	7·33	—	1·26	8·00	—
6·06	7·22	—	—	11·35Е	Брухович	—	—	—	—	—
8·20	—	—	—	6·00	Яворова, Янова	8·15	—	4·30	—	—
5·58	—	—	6·16	—	Підгайцїв	—	11·15	—	10·20	—
5·58	—	—	6·16	—	Винників	—	11·15	—	10·20	12·16К
7·50	—	2·50	—	—	Стоянова	—	10·04	—	6·30	—

Відїзд з Підзамча до:

6·30	11·01	2·33	9·09	11·33	Підволочиск	7·01	11·3	1·55*		10·13
—	—	2·52	8·51*	—	Красного	—	7·49*	—	5·16	—
6·12	—	—	6·30	—	Підгайцїв	—	10·54	—	8·52	—
6·12	—	1·30	6·30	10·40К	Винник	7·26	10·54	6·24	9·57	12·00К
8·12	—	—	5·38	—	Стоянова	9·42	—	6·11	9·57	—

Відїзд з Личакова до:

6·31	—	—	6·51	—	Під гайцїв	—	10·36	—	9·36	—
6·31	—	1·49	6·51	10·59	Винник	7·08	10·36	6·06	9·36	11·43

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. Е лише в недїлї. К в суботи і недїлї.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук**

З друкарні В. А. Шийковского у Львові.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL